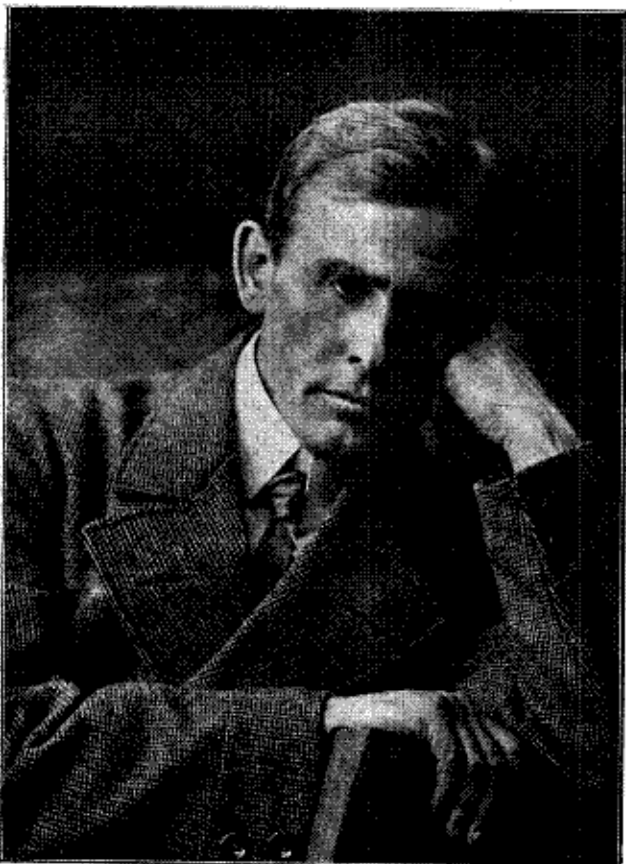

ROBERT SCHYBERG

Robert Schyberg. Privatportræt.

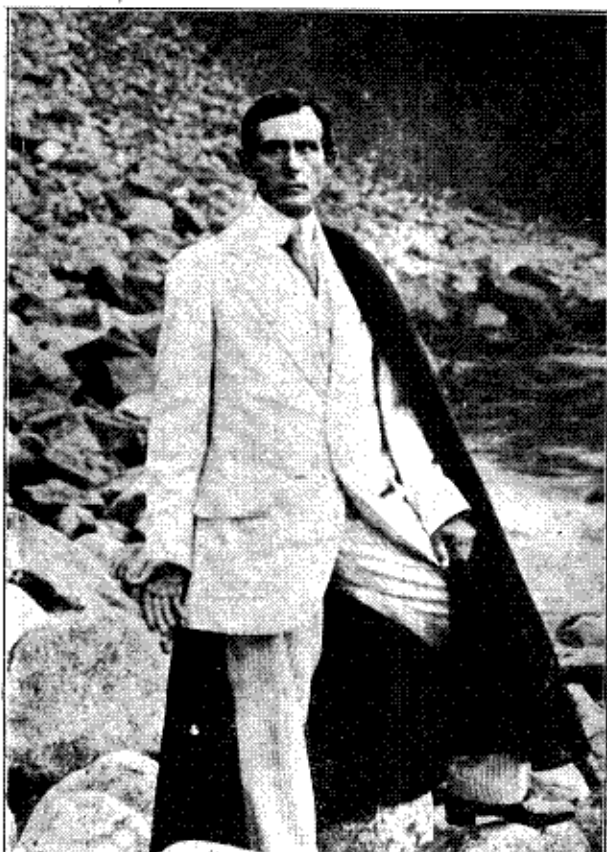
Der findes Mennesker, der kaldes »De Stille i Landet«; de er ikke mange og der bliver færre Aar for Aar; de udgør ligesom en Kaste for sig; thi de sætter en Ære, en Forfængelighed i, at der er stille om deres Navne i Overensstemmelse med Filosofens berømte Ord: »Skjul dit Liv.«

Der findes ogsaa Kunstnere, som man kunde kalde »De Stille i Kunsten«; det er dem, der intet Spræl gør, — hvis Patriciersind afskyr al Reklame og alt Bohème-Antræk, ogsaa de er sjældne, og da Kunstnere nu en Gang ikke kan trives uden at bæres frem af ydre Anerkendelse og Publikumsgunst, saa glider de ofte over i en trist Skyggetilværelse og glemmes eller forbliver uopdagede.

Til »De stille i Kunsten« har Robert Schyberg altid hørt.

Hvad enten Lykken tilsmilede ham som i de unge Dage paa »Dagmar«, eller han maatte kæmpe sig frem mod ublid Vind og ondt Vejr, som i de senere Aar, saa hyllede han sig altid i et strængt Incognitos sorte Domino, omgjordede sig med et Panser for ligesom at dække over sit stedse vaklende Helbred og stadigt ulægte Saar.

Deraf kom den underlige sære Skyhed eller Blyhed, der paa samme Gang adlede og tilslørede hans kunstneriske Væsen. Der var altid over hans Spil en stor Ærlighed og en vis Noblesse.

Robert Schyberg som Fyrsten i Filmen »De dodes Ø«.

Derfor kunde han som »en af de Stille i Kunsten« aldrig forlige sig med Thespiskærrens Raslen og hele det ydre, forlorne Apparat, der er udadskilleligt knyttet til ethvert Teater. I Skæbnens Ironi har spillet ham et Par mærkelige Puds.

Daden femtenaarige Balletdanser indstillede sig til Optagelsesproven ved det kongelige Teaters Elevskole og bestod, optraadte han som Aladdin. Han fandt et bestikkende Ud-

tryk for denne Lykkens Yndling, men selv var han ikke nogen Aladdins-Natur.

Han har derimod altid følt sig beslægtet med Hamlet, og han har som saa mangen en Kunstner drømt ærgerrige Drømme om at spille just denne Rolle, og han har altid nærret den dybeste Medlidenhed med de to Herrer, i hvis Lod det faldt at skulle spille Hamlets Venner: Rosenkrands og Gyldenstjerne, og det faldt i hans egen Lod: paa det kongelige Teater at fordømmes til at spille Gyldenstjerne.

Og Oswald i »Gengangere«? — Denne Rolle har Robert Schyberg næsten haft Monopol paa i den sidste Menneskealder, og det er snart sagt den eneste Rolle, han har spillet i de sidste Sæsoner.

Men det er en dramatisk Ydelse han godt kan være bekendt. Han er vokset med denne Rolle op til denne Rolle. Han giver et troværdigt og sjælfuldt Billede af Kammerherre Alvings ulykkelige, dødsmerkede Søn. Han finder rammende Udtryk for de to Sider af Oswalds Væsen, som Ibsen tydeligt fremhæver: Patriciersønnen, den forfinede og degenererede Race-type, og Kunstneren, der i Paris' Bohèmeverden har erhvervet sig Frisyn og Frisind. Robert Schyberg viser os ikke blot Vraget i Oswald; han viser os ogsaa den Oswald, der »har Purpurstriben i sin Sjæl«.

Men alle de, der har levet med i dansk Teaterliv igennem de sidste 25 Aar, vil, naar Robert Schybergs Navn nævnes, ikke blive staaende ved denne skumle Rolle. De vil se bag om den og mindes noget friskt og fagert og uforglemmeligt: der var en Gang. De vil erindre en kort, men eventyrlig Lykke-drøm fra Halvfemserne, da det unge Dagmartheaters Scene i Robert Schyberg og Anna Larssen ejede et lyrisk Elskerpar, der var uimodstaaeligt i Kraft af den ungdommelige Ynde og Naturlighed, de begge besad. Hvem mindes ikke fra de Aar »Professor Crampton« og »Ungdomsleg«? — Robert Schyberg viste sig at være et Elsker-Emne af Rang. Han havde medfødt Mimosens fornemme, bly Natur, og som Mimosen kun udfolder sig i stærk Sol, saaledes var det, som om hans sjælfulte Kunsts inderste Væsen først ret udfoldede sig i Erotikens tindrende Soldis. Han burde den Gang have spillet Romeo. Han burde have spillet Mussets unge Elskere, men Coelio, den vemodige og misforstaaede Coelio først og fremmest; — hans sorte Ridderdragt vilde have klædt og passet ham.

Men alle vi, som har bevaret vor Hukommelse grøn, vil — afspejlet i Mindet og forklaret i et Skær af Rampens magiske Lys — se for os det Galleri af Ynglinge-Skikkelser, som Robert Schyberg gav Liv paa Scenen, og vi vil i Tanken dvæle særligt ved nogle enkelte, som han med Flid særtegnede,

— som han aabenbart elskede højest selv: de lidt vege, dem, der saa sig truede i deres unge Alder, — dem, hvem Døden for tidligt overskyggede Naar han ikke har naaet mere i sin Kunst end han har, saa skyldes det maaske den Omstændighed, som han selv en Gang fandt et pudsigt og almenrammende Udtryk for: »Jeg begyndte med at være alt for ung, og saa pludselig var jeg bleven for gammel«.

Det klinger næsten som et

Robert Schyberg som Hermann i »Ungdomsleg«.